

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Le-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peli Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 3 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 206.

Brașov, Miercuri 19 Septembrie (2 Octombrie).

1907.

Acțiunea de după culise.*

II.

Săptămâna aceasta o numesc foile din Viena „săptămâna pactului“, fiindcă astăzi se reîncepe, după cum s'au învoit cei doi miniștrii-prezidenți, tratările în Budapesta. Să lăsăm la o parte însă chestiunea arzătoare a zilei și să continuăm observațiunile noastre relative la acțiunea de după culise a politicii interioare din monarhia noastră.

Un rol însemnat a avut și are în politica ce se țese în cercurile curței, arhiducele moștenitor al tronului Francisc Ferdinand. De un timp încoace mai ales foile din Budapesta, cari au legături cu guvernul, s'au arătat în mare măsură neliniștite din cauza acțiunii ce-o desfășură pe după culise arhiducele, care din momentul de când a fost proclamat presuntiv moștenitor, a fost întâmpinat cu multă răceală din partea maghiară, căci se zicea și se afirma că, în contrast direct cu răposatul moștenitor al tronului Rudolf, acest arhiduce n'are simpatii pentru Maghiari.

Nu numai odată s'a răspândit faima prin coloanele foilor ungurești că arhiducele Francisc Ferdinand exercitează prin cercurile curței o influență de natură a turbura buna armonie dintre coroană și guvernul actual unguresc. Până și unele foi cu caracter semioficios susțineau, că arhiducele-moștenitor ar cocheta cu adversarii declarați ai Ungariei și ai Maghiarilor din Austria. În Iunie, când cu aniversarea de 40 de ani a încoronării, prezența numai de câteva oare la serviciul divin în biserică a arhiducelui Francisc Ferdinand a produs mare mâhnire în Budapesta și a fost luată ca o întărire a presupunerilor și temerilor de până atunci. La toate ocaziunile se aducea în discu-

* A se vedea „Gaz. Trans.“ nr. 200 de la 11 (24) Sept.

țiune de cătră zierele coaliției atitudinea arhiducelui și se răspândeau de multe ori faimele cele mai absurde.

În asemeni împrejurări era ușor de explicat că știrea despre audiența lungă, ce a avut-o ministrul de interne Andrassy la moștenitorul tronului, a produs în Budapesta mare senzație. Îndată s'au observat în presa maghiară două curente. Unul pesimist și altul optimist. S'a zis că în acea audiență a fost vorba despre transacțiunea economică dintre ambele state dualiste, apoi în rândul al doilea despre garanțele constituțiunii. Andrassy a pretins că vorbit cu arhiducele despre toate chestiunile la ordinea zilei. Mai târziu însă a eșit la iveală că însuși monarhul și-a exprimat dorința ca moștenitorul tronului să primească în audiență pe conzilierul său dela interne și să discute cu el — de sigur — asupra importantelor proiecte de lege ce le-a pregătit ca să formeze baza garanțelor constituțiunii pretinse de guvernul coaliției. Majestatea Sa a voit ca moștenitorul tronului să ia parte la stabilirea limitelor până la cari coroana poate merge în chestiunea aceasta prejudicioasă drepturilor sale suverane.

Faptul că monarhul a cerut să-și dea și moștenitorul tronului parerea sa când se tratează de niște proiecte de lege atât de importante, dovedește nu numai că Majestatea Sa ține mult și la sfatul viitorului său succesori la tron, dar că voește să-i asigure de pe acum un cerc oare care de influență la aducerea hotărârilor de grea cumpănă în viața monarhiei.

Împrejurarea aceasta a dat privilegiu de a se forma două păreri cu totul contrazicătoare asupra intențiunii ce a condus pe monarh. În Austria se tâlmăcește cea solicitare a sfatului moștenitorului din partea purtătorului coroanei, ca un semn că de aci încolo se va procede mai energic și mai strict în interesul dinastiei

și al unității monarhiei și că Maj. Sa e învoit cu aceasta politică preconizată de arhiducele Francisc Ferdinand. În Ungaria se crede și se speră că contrarul de cătră cei dela guvern. Ei cred adecă ori se pface a crede că Majestatea Sa e ca în totdeauna și acuma inclinat de-a delătura piedecile ce se mai opun înțelegerei guvernului coaliției cu coroana și că de aceea a solicitat și conlucrarea moștenitorului tronului.

Puțină răbdare și nu peste mult vom fi pe deplin în clar asupra adevărului celor ce se pregătesc acum încă după culise.

Ministrul de externe rus Isvolski la Viena. Ministrul de externe al Rusiei a fost primit Sâmbătă după amiază în audiență de Maj. Sa Monarhul și de arhiducele Francisc Ferdinand. Înainte de audiență Isvolsky a avut o convorbire mai lungă cu ministrul de externe bar. Aehrenthal. Ministrul Rusiei a declarat persoanelor din anturajul său, că în convorbirea avută cu bar. Aehrenthal s'au atins toate chestiunile dela ordinea zilei, constatându-se cel mai deplin acord între el și Aehrenthal. De asemenea a raportat despre convorbirea sa și Maj. Saie, care a dat expresiune mulțumirii sale depline. Maj. Sa a conferit lui Isvolsky însemnele crucei mari a ordinului Sf. Ștefan.

Chestia pactului. Astăzi se ține la Budapesta un consiliu de miniștri în chestia pactului. La întrunirea de ieri a clubului independist Kossuth să fi declarat, că pactul se va încheia, căzând ambele guverne de acord în punctele, în cari până acum nu s'a putut ajunge la o înțelegere.

Creștinii-sociali din Ungaria și chestia votului universal. Creștinii sociali din Ungaria au ținut Duminică peste 30 adunări, în cari s'a pretins introducerea votului universal secret și pe comune nu numai la alegerile dietale ci și în viața comunală și municipală. În rezoluțiunile votate se pretinde între altele ca fiecare alegător să fie constrâns a merge la urna de votare.

Românii, naționalitățile și Viena.

Cunoscutul naționalist sau „agitator“ sas d-l Lutz Korodi, care cum știm, în urma prigonirilor ce a avut să le îndure, aici a trecut în Germania și trăește și este activ ca director al unui liceu din Berlin-Charlottenburg, publică în „Tägliche Rundschau“ (toaie independentă pentru politica națională) ce apare în Berlin, un articol de fond, în care vorbește despre situațiunea în ajunul introducerii votului universal în Ungaria și arată la ce se așteaptă dânsul dela Viena în împrejurările date.

Dăm din acest articol câteva pasaje mai marcante, din care resuflă dorul autorului de a vedea schimbarea sistemului de guvernare actual din patria sa natală.

»Odată« — zice Lutz Korodi, — »trebuie să se schimbe lucrurile și se pot schimba imediat, dacă vor voi cei din Viena. Și tocmai acuma e momentul cel mai critic, acuma Vienezii trebuie să arate pe față ce vor, acum când se introduce votul universal și secret. Decumva speranțele Românilor, după toate experiențele amare din deceniile ultime, s'ar zădărnici iarăși, cred și eu, că poziția Românilor față cu dinastia s'ar putea schimba introdusă...«

»...Dacă acuma sufragiul universal va fi falsificat în vre-un mod oarecare... sigur că irecentismul român s'ar naște în oara, în care printr'o reformă electorală, ce ar perpetua stările actuale în parlament pe timp nelimitat, Români s'ar convinge că dela Viena nu mai pot spera absolut nimic...«

»...Deja noua lege școlară a contelui Apponyi a produs în sânul populațiunii nemaghiare o nespusă amărăciune... La cas însă că guvernul unguresc i-ar succede — cum a anunțat de curând vicepreședintele camerei Návay — ca în urma noiei legi electorale să nu mai poată intra în dietă nici un „inimic al națiunii“, adecă nici un nemaghiar creducios poporului său, aceasta ar avea urmări incalculabile; casa Habsburg printr'asta fără de a o ști ar pune în joc un puternic capital de sentimente dinastice, de iubire și alpire a multor milioane.«

FOCILETONUL „GAZ. TRANS.“

Versuri albe.

Când nucul toamna își scutură cununa
Mi-aduc aminte-atunci de-atunci și sufăr...
...Și i-am visat, că ora toamna sara...
Ședeam u'miți sub nucul, prieten vechi.
Din când în când rupea o frunză vântul.
Tu îmi spuneai-i nimicuri, mari, cuminte:
»Nădejdi țesute-atunci azi destrămate-s,
»Vezi chiar și nucul bietul stă să moară,
»Numai iubirea noastră e 'nviată!«
Eu par' că ți povesteam atunci de pace.
Ziceam: Azi valurile s'alinete,
Nebuna-mi goană după fericire,
Repaus află în a tale brațe.
Și nu știu cum im pare căte-odată,
Că mi-au murit a mele simțuri toate,
Doar văzu-mi mai trăiește, o oglindă,
Icoana ta întregă să-o cuprindă.
Simțesc lumină 'n mine nescărsită
Printr'ansa par' că-mi văd eu tot trecutul,
— Ce până-acum păruți mi-a o ceață —
Un nou alb, ce lin se pierde 'n zare...
— Atunci ai plâns ferice de chemarea ți,
De a'n-enina viața-mi zbuciumată,
Zimbând prin lacrimi sfinte-adevărâte,
Duios mostrându-mă, mi-ai zis de-odată:
»Nu cred că mă iubesti, că nici-odată
»Tu nu m'ai sărutat. Nu sunt frumoasă?...«
Privirea-mi înălțând spre tine,
— ți-am răspuns:
Amarul și durerea atâtor vremuri

S'a strâns în colțurile gurii mele,
Iecât și zimbetu-mi se face sarbed,
Când trece 'n fulgerarea unei clipe
Spre buze, 'ncremenind de-odată pe ele.
Atât amar și dor de fericire
Apropiat de mierea gurii tale,
Ca un setos de moarte ar bea nectarul
Fărăndu-mi rău, că ți am sorbit dulceața
Prin sărutări și-aș reînnapoia-o
Și-amarul iar va 'ncremeni pe buze-mi,
Și-aș rămânea setos ca nici-odată...!
Mi-te-ai lăsat povară dulce 'nbrațe-mi
Și m'am trezit — de-arsura sărutării. —

Atunci în noaptea aceea fatală. Doamne,
Ursita-mi blăstămată mi arătase
Pe-o clipă visteriile iubirii,
S'a 'nchis apoi izbînd cu hohot ușa.
Și vai, de-atuncia dorul tău mă doare
Când nucul toamna își scutură cununa.

Nicolae Brătianu.

Perspectiva în pictură.

Cum se explică culoarea albastră a cerului și a munților în depărtare.

Prin perspectivă în pictură se înțelege întocmirea liniilor, a clarobscurului și a colorilor pe pânză astfel, ca privindu-le să impresioneze retina ochilor așa, încât să formeze pe ea icoana obiectului întocmai, cu forma, mărimea și culoarea, în cari îl vedem aievea la o anumită depărtare. Fi-

rește, această icoană pe retină se formează întoarsă, și numai proiectată în afară devine dreaptă.

Perspectiva se zice *lineară*, întru cât ne înfățișază forma, mărimea și depărtarea obiectului, după cum se vede în realitate, mai mare când e aproape și în direcțiune orizontală, și mai mică când e departe și în direcțiune perpendiculară, în sus sau în jos. Forma, mărimea și depărtarea sa determină până la 200' după unghiul optic și paralaxă,* iar la distanțe mai mari de 200' numai după comparațiunea cu alte obiecte cunoscute, cari se află între privitor și obiectul privit.

Perspectiva se zice *aeriană*, întru cât ne înfățișază și culoarea părută a lucrurilor la anumite depărtări. Se zice aeriană, pentrucă straturile de aer, prin cari trec razele de lumină venite dela obiect, modifică culoarea lor, după cum aerul e mai mult sau mai puțin încărcat de vapori și de molecule microscopice, organice și neorganice. Astfel că razele de lumină, cari au undulațiunile sau intervalele dela o vibrațiune la alta mai lungi și cari prin aceasta sunt mai puternice, trec și prin stra-

* Prin paralaxă se înțelege aici unghiul format de liniile vizuale, pornite din amândoi ochii, în punctul unde stă obiectul văzut. Unghiul optic, din contră, e format din liniile vizuale pornite dela marginile opuse ale obiectului văzut și împreunate pe retină.

turle de aer mai dese și mai încărcate. Acestea sunt razele cele mai apropiate de roșu, și se zic în pictură »raze calde«. Iar razele mai apropiate de albastru, numite »raze reci«, fiind mai slabe, sunt reflectate de moleculele aerului și ale aburilor chiar și în stratele mai subțiri sau superioare. Din această cauză soarele și luna se văd la orizon mai roșii decât sus pe cer; pentru că dela marginea orizonului, lumina lor având să treacă prin straturile de aer mai groase, numai razele cele mai calde, roșii și portocalii, pot pătrunde, celelalte sunt reflectate de aburii și de pulbera din aer; precum în mare sau într'un lac o mică piedecă poate feri undele slabe și le întoarce înapoi, iar pe cele mai puternice nu. Păturile superioare ale atmosferei reflectă numai razele cele mai reci, adecă cele albastre sau aproape; pentru aceea aerul se vede albastru, iar soarele și luna mai albegălbini. Munții în depărtare se văd în o culoare albăstrie, fiindcă puțina lumină ce ne poate veni dela ei e reflectată de aerul, prin care trebuie să treacă, și noi vedem astfel razele mai reci, partea mai slabă a luminei lor.

Un tablou, prin urmare, trebuie să ne dea perspectiva lor aeriană, adecă să ni-i arete în păruta lor culoare albăstrie, iar nu în culoarea verde sau întunecată, care o au când îi vedem de aproape.

M. Strajanu.

»Și pericolul e mare, căci koșutismul și acum își va valida voința sa, tocmai în decursul negocierilor pentru pact; el va căuta să-și asigure »contra-concesiuni« și pe terenul acesta, ca să i-se plătească, pentru că e silit să cedeze în chestiuni de drept public și economico-politice...»

»...Dacă este ca chestiunea naționalităților din Ungaria să nu se desvoalte mai departe, așa ca să devie un pericol de primul rang al Europei răsăritene, trebuie să li se deschidă drumul în dieta maghiară nemaghiarilor și firește și celor 2 și 1/2 milioane Germani. Dacă se va lăsa neolosită acum ocaziunea, dacă vor lăsa să fie seduși și infricați de visurile imperiului maghiar, care aspiră a se estinde până în Balcani, atunci pierderea nu va putea fi nici odată înlocuită. De aceea e de lipsă ca cei din Viena să aibă ochii deschiși...»

»Singurul Maghiar, care ar fi în stare a face bune servicii curții, ar fi fostul ministru de interne Kristoffy, din aera Fejervary. Ar trebui să fie ascultați, cei drept, la curte și reprezentanții nemaghiarilor, pentru întâia oară dela pactul din 1867. Chemarea câtorva bărbați de încredere la palatul din Viena ad audiendum verbum ar fi deocamdată deja program de-ajuns; sigur că ar fi ceva cutezat, dar ar fi totodată și o faptă liberatoare.»

Cronica din afară.

Noul mare duce de Baden. — În urma morții marelui duce Frideric de Baden, a fost proclamat de urmaș marele duce Frideric II. Foia oficială al marelui ducat de Baden publică proclamația noului regent, prin care i-a în primire guvernarea țării.

Sf. Scaun și conferința păcii. Agenția Stefani publică următoarele: Câteva ziare continuă să vorbească despre angajamentele luate de către guvern sau de către un reprezentant al său, privitoare la intervențiunea sf. Scaun în conferința dela Haga. Aceste afirmări sunt lipsite de orice temelii, deoarece deliberarea ministrului Pelloux asupra acestui subiect, nu a fost nici-odată luată în considerare.

Un discurs al ministrului de culte francez. D-l Briand, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, vorbind la federațiunea socialistă din Saint-Chamond, a spus că astăzi ca și altădată este de nezdruincată părere, că colaborarea partidului socialist cu celelalte partide ale stângei este o condițiune indispensabilă pentru un progres economic politic și social. Ministrul spune că socialismul nu trebuie confundat cu revoluționarismul; pe de altă parte ministrul va răspunde totdeauna reacționarilor, că socialistii sunt totdeauna gata să apere Franța, că ar fi o crimă a o păși când ea ar fi amenințată. Herveismul nu este o doctrină socialistă ci o doctrină anarchică, combătută chiar și de socialistii cei mai intransigenți. Adunarea a votat în unanimitate o ordine de zi, aprobând declarațiunile d-lui Briand și repudiând teoriile antipatriotice.

STIRILE ZILEI.

— 18 Septembrie v.

Despărțământul Bistrița al «Asociațiunii» a felicitat din incidentul serbărilor pe președintele Asociațiunii d. Iosif Sterca Șuluțu. Drept răspuns d. preșident a adresat directorului despărțământului Gavril Tripon următoarea scrisoare:

«Vă mulțumesc din inimă pentru măgulitoare cuvinte cu care m-ați onorat. Primiți sincerile mele gratulări la fericita reușită a serbărilor «Asociațiunii», prin care a-ți binemeritat simpatia tuturor Românilor de bine. Eram de tot sigur, că astfel are să urmeze, de aceea am propus eu, iar comitetul central a primit cu bucurie, să ținem anul acesta adunarea generală la D-voastră, unde nu s'a mai ținut niciodată; am dorit să vi se deie ocaziune: «să dați dovezi la lume.»

«Acesta este triumful zilelor din luna aceasta, al cărui merit în prima linie e al despărțământului D-voastre și al poporului de acolo, care a atras la sine lume multă și aleasă.»

«Regret că numai cu ochii mei sufletești am putut privi tot ce mi înfățișam că se petrece în zilele acele în Bistrița; dar eram pe deplin liniștit, că sub conducerea unui bărbat așa valoros și înțelept, precum e Domnul vicepreșident Bărsan, numai onoare și bine poate să rezulte pentru «Asociațiune». la a cărei prosperare eu din tinerețile mele cu dragă inimă și din toată puterea sufletului meu lucrez.»

«Primiți, vă rog, etc.»
Sibiu în 25 Septembrie 1907.

Iosif Sterca Șuluțu,
președintele «Asociațiunii».

Desvălirea monumentului împărătesei Elisabeta la Segedin. Duminecă s'a desvăl

în Segedin cu mare solemnitate monumentul fericitei împărătese Elisabeta, lucrat de sculptorul Ligeti Miklós. La festivitatea desvălirii au luat parte mai multe mii de oameni. Maj. Sa a fost reprezentat prin arhiducele Iosif August, iar guvernul ungar prin miniștrii Apponyi, Günther, Zichi și Iosipovich. După desvălirea monumentului, arhiducele a rostit următoarele cuvinte: »Rămâi și mai departe îngerul nostru păzitor! Pe cât timp va bate în această patrie o inimă ungară, figura ta mare va trăi, căci ți-ai făcut numele nemuritor!«

Festivitățile jubilar ale »Reuniunii sodallilor români din Sibiu«, cari s'au ținut Sâmbătă în 28 și Duminică în 29 Septembrie n. din prilejul împlinirii anului al 40-lea de existență și al 10-lea de când președintele actual dl Victor Tordășianu se află în fruntea reuniunii au avut — precum cetim în »Tel. Rom.« — un rezultat peste toate așteptările. Reprezentanții dela cele mai multe reuniuni de meseriași români din țeară au luat parte la aceste reușite sărbători precum și publicul sibiian prin numeroasă prezentare a dat sprijinul său acestei reuniuni, care formează un factor însemnat în viața noastră culturală.

† **Ioan Papiu.** Dela Deva ne sosește trista știre, că distinsul protopop din Sibiu, fost mult timp protopop al Devei, *Ioan Papiu*, a răposat acolo Luni în 30 Septembrie seara. În mormântarea mult regretatului protopop se va face Mercuri după amiază în Deva.

Cununie. Marți în 8 Octombrie st. n., la 11 oare a. m., d-l *Victor Bontescu*, avocat în Hațeg, și-a serbat cununia religioasă cu d-soara *Dora Vuia*, în biserica gr. or. din Arad.

Sincerele noastre felicitări!

Logodnă. *Marioara Sencheu și Nicolau Ilie* fidați. Zernești, Septembrie 1907, Feldioara.

La examenul de oficer al voluntarilor diviziunii 16 de infanterie s'au prezintat în acest an 15 tineri români. Examenul s'a dat în Sibiu în fața unei comisii prezidate de simpaticul general Șandru și după o durată de 10 zile, Sâmbătă în 28 Sept. s'a publicat rezultatul, care ne surprinde plăcut, aflând, că tinerii români au reușit cu toții. Dăm numele noilor cadeți-aspiranți a-i regimentului 50 staționat în orașul nostru: Iuliu Calian, cu distincție, Ioan Montani, Ioan Dima, Octavian Fulea, Benjamin Pop, Nicolae Poparadu și Paul Budiu. Rezultatul general a surprins prin împrejurarea, că dintre 57 aspiranți, 13 inși au fost relegați la al 2-lea an de serviciu.

Viriliștii români ai comitatului Sibiu pe anul 1908 sunt următorii: Excelența Sa Metropolitul Ioan Mețianu, Parteniu Cosma, N. Vidrighin, (Rășinari), Ioan de Preda, avocat (Sibiu), Ioan G. Bozdoc, (Veștem), Dr. Octavian Rusu, avocat (Sibiu), Ioan B. Boiu, presbiter ort. (Sibiu), Petru Comșa, comerciant (Săliște), Dr. George Măcelar, avocat (Merceurea), Alex. Lebu, proprietar (Sibiu), Petru Imbăruș, econom (Sibiu), Teodor V. Păcățian, redactor (Sibiu), Dr. Nicolau Schiau, avocat (Merceurea) și Nicolau Nadașdy, comerciant (Sibiu).

Viriliștii români din comitatul Bistrița-Năsăud. În lista viriliștilor pe 1908, au fost luați și următorii români: Dr. Vasile Pahone, Dr. Gavril Tripon, Dr. Dumitru Ciuta, Dr. George Linul, Virgil Șotropa, Iulian Martjan, Dr. Victor Onișor, Gregoriu Pletosu, Gavril Vărtic, Dr. Leon Scridon, Dr. Paul Ianco, Mihail Păgărașan, Dr. Alexandru German, Constantin Flamând, Dr. Dionisiu Login, Samuil Poruțiu. Suplenți: Dr. Emil Filipan, Adeodat Coruțiu.

Manevrele regale române. Din Constanța se anunță că Duminecă 30 Septembrie, a sosit aici colonelul Istrati cu ofițerii statului major pentru recunoașterea terenului, unde vor avea loc manevrele regale. D. colonel Istrati a hotărât ca manevrele să nu se facă pe zona Constanța-Cogealac, ci pe zona Constanța-Cernavoda.

Cartierul general al corpului al doilea de armată va fi stabilit la Murfatlar, unde vor locui ministrul de război, d. general Averescu și d. general Crăiniceanu.

Tot la Murfatlar va fi așezat parcul aerostatic al serviciului de geniu și rețeaua telegrafică. Trupele diviziei a 3-a vor cantona la Cernavoda și li se va atașa și divizia roșiori. Trupele diviziei a 9-a cu brigada cavaleriei vor cantona în împrejurimile Constanței.

Alaltăeri au sosit și d-nii generali Averescu și Crăiniceanu, cari au fost întâmpinați de d. colonel Istrati și de prefectul

județului. Cu automobilul corpului al doilea de armată au plecat cu toții pentru recunoașterea terenului de manevre. Tot astăzi au sosit cu trenul de București: compania de bicicliști, parcul aerostatic al serviciului de geniu, secția telegrafică și manutanța, care a adus și proviziuni. Trupele sosite până acum cantonează în tabără.

Dr. Lueger despre epidemia vărsăturii. Ziarele vieneze anunță că, în ședința de Vineri a consiliului comunal vienez, primarul Lueger a declarat, în contra zvonurilor exagerate cari au circulat, că numărul de cazuri de varicelă, cari au fost în Viena în ultimul timp, este neînsemnat. Primarul a zis că vaccinațiunea, la care s'a supus mai toată lumea din Viena, a provocat un mai mare număr de maladii și de cazuri de moarte decât însăși maladia variolii. Paguba pricinuită Vienei prin această exagerare și prin atitudinea autorităților sanitare poate fi prețuită la mai multe milioane.

Regele Italiei decorat de Sultan. Conferința ordinului «Hanedan Ali Osman» Regelui Italiei este privită de către cercurile turcești ca un semn de bune relații între Sultan și Regele Italiei. Împărații Francisc Iosif și Wilhelm sunt deja titulari ai acestui ordin.

Pe lângă Universitatea din București sunt vacante catedrele de drept roman, drept civil și limba germană, iar pe lângă Universitatea din Iași catedrele de patologie internă, chimie medicală, istoria evului mediu, limba latină și dreptul roman. Pentru recomandarea de titulari la aceste catedre, Senatele universitare din București și Iași și consiliile profesoriale ale facultăților respective, se întronesc cu începere dela 1 Octombrie spre a înmâna titlurile și lucrările candidaților și a se pronunța asupra lor.

Gimnaziul din Caransebeș. Cetim în «Renașterea»: În 18 c., s'a început prelegerea regulată la gimnaziul din loc, deschizându-se prima clasă. Studiile se propun în 3 clase paralele, fiind înscriși 151 școlari. Corpul profesoral este următorul: Kalkbrenner Antal, director. Profesori: Gajda Béla, Elekes Pál, Jakab János, Weigl Géza (viitorii educatori ai fiilor de grăniceri români) — Culeg. «Gaz.», și Dr. Elie Minea pentru limba română, care se propune 6 oare pe săptămână. (Până când? Culeg. «Gaz.»)

Ateliere-model între Secui. Ministrul de comerț a hotărât să înființeze mai multe ateliere de industrie mică prin orașele secuiești din Ardeal, ca să ajute dezvoltarea industriei. Atelierele se vor da tinerilor Secui, demni de încredere, cari vor voi să se așeze printre Secui, și să poarte industrie independentă. Așa va înflința în Mureș-Oșorhei și Cărlărie, în Reghin tâmplărie, în Cibșzerea rotărie, etc. Toate pe speșele statului!

Târguri de țară. În Lugoj se va ținea târgul de țară în 18 până în 20 Octombrie călindarul nou. Se crede că la acest târg vor fi aduse foarte multe vite spre vânzare, deoarece economii în lipsa de nutreț nu vor putea ținea pe iarnă multe capete. De Joi începând se va ținea târg de țară în Caransebeș.

Institut internațional pentru neurastenici. Congresul internațional pentru psihiatrie, neurologie, psihologie și alienațiune mentală, ce s'a ținut de curând la Amsterdam, a decis înființarea unui institut internațional pentru studiul și vindecarea boalelor nervoase, sub patronajul Regelui Italiei, la Roma. Regele a acceptat.

Dela »Reuniunea economică Sibiiană«. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« în ședința sa ultimă a hotărât ca *expozițiunea de copii* (a 2-a) să se țină Duminecă la 13 Oct. n. c. în comuna Ilimbar, iar cea de vite (a 17-a) la 20 Oct. n. c. în comuna Săcădate. Programele acestor expoziții se vor distribui de cu vreme între cei interesați. Pentru a contribui la calificarea fiitorilor conducători ai școalelor de pomi comunale, în zilele din 12—14 Oct. n. c., să va ținea în comuna Săliște un curs de pomărit, la care participanții vor primi diurne de câte 2 cor. puse la dispoziție de către comisia economică a comitatului și câte 1 cor. de către Reuniune. Participanții vor primi ca dar și câte un cuțit de altoit. Faptul, că în comuna Gușterița și Agărbici s'a alcătuit cu concursul secretarului Vic. Tordășianu, câte o însoțire de credit »Raffaisen«, s'a luat cu plăcere la cunoștință.

Liga contra duelului a ținut Sâmbătă prima ședință după vacanță în Budapesta.

Secretarul general a prezentat al apel de invitație la primul congres al antidueliștilor, care se va ține la Budapesta în Maiu 1908. Propunerea a fost primită cu unanimitate. În apel se arată scopul celei următoare liga și se invită la congres toate societățile antidueliste din străinătate, rugându-le în același timp a-și comunica dorințele pentru alcătuirea ordinii de zi a congresului. Congresul va nota ca principala, chestiune în ordine de zi: mijloacele prin cari liga antidueliștilor va putea lupta în contra prejudecății duelului.

Marele Duce Wladimir în Viena. Marele duce Wladimir și soția sa, au sosit Sâmbătă la prânz în Viena. Dâșii au fost salutați în gară de către împăratul și de arhiducele Francisc Ferdinand; în urmă s'au dus în aclamațiunile mulțimei la Hofburg unde au fost salutați de către arhiducesa Maria Anunciata. După amiază împăratul a vizitat pe ducele de Connaught la palatul ambasadei engleze. Seara a avut un prânz intim la împăratul, la care au asistat marele duce Wladimir și soția sa, arhiducii și arhiducesele. După amiază împăratul a făcut o vizită marelui duce. Marele duce Wladimir a asistat Duminecă dimineată la serviciul religios oficiat la biserică rusească. Marele duce a luat apoi prânzul la Hofburg cu împăratul. După prânz, marele duce s'a dus cu arhiducele Francisc Ferdinand să vâneze la Lobau și s'a întors la Hofburg la 6 seara. Seara marele duce și soția sa au luat prânzula baronul Aerenthal unde au fost invitați și d-nii Iwolsky și Krusow, precum și ambasadorii Austro-Ungariei la Petersburg și Londra.

Kövary Lászlo, cunoscutul istoric maghiar a răposat săptămâna trecută în Cluj în etate de 88 ani. Era un timp când ziarul nostru între 1865—75 a avut viue discuții cu acest scriitor al istoriei Ardealului. El are un șir de scrieri tot despre Ardeal. Cea mai însemnată este »Istoria Ardealului« în 6 volume, pe care a scris-o între anii 1859—67.

Târgul din Budapesta este mai animat. Strugurii se caută mult. Asemenea și perele și merele. Acestea încă de cele vâratice. Și soiurile de iarnă, mere de masă, au trecere și se recomandă comercianților să timită de probă. Untul în urma timpului frumos sosește în cantitate mare. Prețul a scăzut nițel. Cartofii se caută bine, asemenea și ceapa. Hoarale tăiate și carnea afumată trec bine. Păștăioasele deasemenea; ouă încă sosesc tot mai multe, prețul lor a mai scăzut cu ceva. «Mes.»

Cafea pentru Austro-Ungaria. În portul dela Triest a sosit o corabie a societății de navigație «Adria» aducând 52 de mii de saci de cafea din Brazilia. Corabia a călătorit 33 de zile din Brazilia până în Triest.

»Reforma« se numește revista politică, economică ilustrată a căruia prim număr a apărut în București (institutul »Minerva«) la 16 Septembrie st. v. »Am dat revistei noastre numele de »Reformă«, — zice redacțiunea în introducerea — totuși nu avem pretenția să reformăm pe nimic. Nru I al revistei, care apare în fiecare Duminecă (și costă pentru străinătate 16 lei, pe o jumătate de an și 30 lei pe un an) conține pe 16 pagini, octav mare, numeroase articole în preponderanță privitoare la evenimentele politice și mișcarea din sânul partidelor din țară. Ilustrațiunile sunt numeroase și bine executate.

Școală «Sui generis». Tribunalul corecțional din Colonia a condamnat zilele acestea, după cum anunță ziarul «Reichspost», la trei ani închisoare și cinci ani pierdere drepturilor civile pe un pungaș, la care s'a găsit un certificat de absolvire (!) a unei școli speciale de pungași ce funcționează la Essen, în Germania.

La Bibliotecă seminarială din Blaj (Balázsfalva) se află de vânzare toate tipăriurile de evidență pentru școalele noastre populare conform §-lui 33, art. de lege XXVII—1907, și anume: coale de primire à 6 fl., coale de clasificări și absenții à 8 fl., coale de materie à 4 fl., coale de vizițiune nelegat) pentru școală cu 40—80 băieți costă fco. 750 cor., 80—160 băieți costă fco. 840 cor., 160—200 băieți costă fco. 980 cor., 200—250 băieți costă fco. 1220 coroane.

Ultramicroscopul. Pe când, până acum, cele mai puternice microscopice nu puteau arăta decât numai a patra din a mia parte de milimetru, ultramicroscopul d-lor Sie-dentopf și Zsigomondy mărește de o sută de ori mai mult micro organismele.

Ciuma în Algeria. După un comunicat al guvernului Algeriei, ciuma a fost oficial declarată la Oran.

Un candidat de avocat se primește imediat în cancelaria subsemnatului avocat în Brașov, pe lângă condițiuni favorabile. Dr. N. Manviu.

Drept explicare și completare a telegrammei particulare din Cluj, ce am publicat în nr.-ul foaiei noastre dela 29 Septembrie, primim următoarea corespondență:

Cluj, 29 Sept. n. 1907.

Din când în când câte o senzație sprâncenată îndreaptă atenția ziaristică și a publicului asupra Clujului; ca și când în Cluj nu s'ar face nimic decât intrigi. Lucrui nu stă așa, deși așa e prezentat de unii, cari de fapt nu lucră altceva decât se țese intrigi și să calomnieze pe unii fruntași din Cluj, pe cari și-i socotesc contrari.

S'au săvârșit aici fapte însemnate culturale. S'a cumpărat un loc foarte frumos și potrivit pentru biserica cea nouă a Clujenilor; s'a făcut o danie de 100,000 cor. pentru zidirea bisericii, (dania vrednicului Stetan Havasi); s'a zidit o școală cu etaj pentru patru clase, din cari 2 s'au deschis cu 2 puteri didactice, una pentru băieți, alta pentru fetițe, și s'a pus astfel temelie realizării unui vechi și mare vis țesut în Cluj de decenii: înființarea unei școli de fetițe. Mai în urmă s'a cumpărat lângă școală, în centrul orașului, o grădină foarte potrivită cu 20,000 cor. așa că prin ea biserica cea veche și curtea parohială a câștigat răsuflarea spre a doua stradă și a eșit din strâmtoarea, în care a rămas de când Bob, cu mare greutate, a resbit a-și zidi biserica, cea dintâi biserica românească între zidurile cetății.

Se lucrează așadar în Cluj, necontenit, la biserică, unde sunt 3 preoți, la școală, unde sunt 2 învățători, la bănci, (sunt două acum) și pretutindenea. Dar despre lucrările acestea nu se scrie la gazete, — și mai bine e așa, — se scrie însă necontenit despre scandale și senzații, — și rău e așa — fiindcă sunt o samă de oameni, cari nu știu altceva decât să intrigheze, și cari cu o ne mai pomenită duplicitate operează în foi unguștești, și românești, mai ales în »Előre« și »Tribuna«...

Faza cea mai nouă a urâtului joc dublu a dat'o un articol signat (Dp.) apărut în nr. penultim al ziarului »Erdélyi Hir- lap«, care a încetat cu 1 Sept. Articolul a fost dat ca senzațional, ca scris de un concetățean »preot român«, s'a atras atențiunea asupra lui și în nr.-ul proxim s'a început o serie de reflexiuni la el, cari însă prin încetarea neașteptată a ziarului s'au ciuntat.

Imediat după apariția articolului în »Tribuna« în legătură cu niște notițe malițioase din Cluj iscălite (—e—ă) s'a esprimat bănuiala, că articolul din chestie ar fi fost scris de d-l protopop Dr. Dăianu, și ca să prindă vorba, s'a prezentat articolul ca și când ar fi fost signat simplu [D]. D-l protopop Dr. Dăianu a declarat în »Gazeta Transilvaniei«, »Unirea« și »Tribuna« că n'a scris nici când articolul în foi unguștești, în deosebi nici în »Erdélyi Hir- lap«.

În acelaș timp a provocat pe autorul adevărat, ca, dacă ține să fie socotit între oamenii de omenie, să se anuțe. Nu s'a anunțat nimeni ca autor, dar a venit Basilii Podoabă, și într'un articol din »Tribuna« iar a repetat bănuiala că protopopul Dr. Dăianu ar fi autorul.

În aceasta situație a chestiunii vine cea mai nouă intrigă.

»Előre« din 28 Sept. publică sub titlu »Vesztegetés« și cu subscrierea »Tamássy György, ujságiró« o poveste de senzație, în care se spune pe scurt, că d-l protopop Dr. Dăianu ca pretins autor al articolului din »Erdélyi Hir- lap« vrând să pună odii pe Podoabă, ar fi făcut ziaristului maghiar propunerea că-i dă bani, numai să declare într'o societate că el știe că autorul articolului este V. Podoabă. Ziaristul Tamássy ar fi simulat, că acceptază, și la o invitație s'ar fi dus în 12 Sept. n. la 8 oare la casa protopopului, să facă declarația, dar sub oare-cari pretexte i-ar fi zis protopopul că amână pe altădată. În urmă, zice Tamássy, în 24 Sept. dimineața l'ar fi întâlnit protopopul Dăianu în piață, și i-ar fi dat 20 cor. ca să tacă despre întreaga afacere, care sumă el a și depus'o la o bancă drept premii pentru 4 copii de școală.

Povestea aceasta plină de detalieri menite să provoace credulitatea, este făuritură vrednică de cea mai îndrăzneată companie de intrigi. Mititelul intrigant însă, cu tot ajutorul patronilor săi, s'a prins

în lanțul minciunilor sale. Pentru că Dr. Dăianu a declarat că n'a propus nici un fel de plan lui Tamássy, nu i-a scris nici un șir, nu i-a dat, nici nu i-a promis, nici bani nici vin, (se lăuda că a beut și din vinul de Cut al protopopului) nici măcar »pourboire«, și că preste tot întreagă povestea e o iscodire mincinoasă.

Dr. Dăianu publică în »Ellenzék« documente, prin cari dovedește cu doi martori că în 12 Sept. n. Tamássy nu a putut veni în contact cu dânsul. De asemenea dovedește cu martori că în 24 Sept. a fost în pat bolnav și prin urmare asertiunea individului că s'ar fi întâlnit cu protopopul dimineața în piață, e pură scornitură, ca întreaga poveste.

Intrebarea însă e acum: cine l'a pus pe acest colaborator al lui »Előre« să scorească astfel de povești? Cui prodest? — Și ce interes național ori public e de a încerca cu astfel de flințe să atingi reputația unui protopop român din Cluj? Si ce fel de Români și oameni sunt aceia cari recurg la astfel de apucături?

Răspunsul rămâne să-l dea publicul de bun simț, ează eu vă aclud aci drept documente actele de cari vorbii.*)

Probus.

Fondurile diecezei de Gherla.

A apărut în tipografia diecezană din Gherla o broșură intitulată: »Rațiunile finale ale tuturor fondurilor diecezei gr. cat. de Gherla, de pe anul 1906, administrate de capitulul catedral«.

Sunt cu totul 56 de fonduri, pe cari le lăsam să urmeze arătând sumele totale ce le-au avut aceste fonduri la 31 Decembrie 1906:

1. Fondul viduo. orf. ard. 425.246 cor. 70 fl.
2. Fondul viduo orf. ung. 165.630 cor. 53 fl.
3. Fondul central, 239.240 cor. 69 fl.
4. Fondul orf. trofial ard. 49150 cor. 44 fl.
5. Fondul orfano trof. ung. 99343 cor. 91 fl.
6. Fondul diecezan ard. 44474 c. 14 fl.
7. Fondul diecezan ung. 14943 c. 72 fl.
8. Fondul Coșeian 16404 cor. 64 fl.
9. Fondul cantoral ung. 9320 cor. 59 fl.
10. Fondul Bobota, 1851 cor. 80 fl.
11. Fondul școlii din Seplac, 2081 cor. 67 fl.
12. Fondul școlii din Szék, 1992 cor. 90 fl.
13. Fondul preoților deficienți ard., 12579 cor. 18 fl.
14. Fondul preoților defic. ung. 11228 cor. 59 fl.
15. Fondul Mihail Pavel pentru școala din Recea, 5495 cor. 37 fl.
16. Fondul Gaborul diaconului, 3388 cor. 24 fl.
17. Fondul școlii din Babția, 1294 cor. 28 fl.
18. Fondul Ioan Alexi, 2254 c. 94 fl.
19. Fondul Macedon Pop, 6269 c. 89 fl.
20. Fondul Teodor Szilágyi, 1057 cor. 09 fl.
21. Fondul Mateiu Kiss, 1215 c. 31 fl.
22. Fondul George Pop, 2635 c. 03 fl.
23. Fondul Ex. Sale Dr. Ioan Szabo, 14541 cor. 09 fl.
24. Fondul Dr. Ioan Nechita I., 1000 c.
25. Fondul Dr. Ioan Nechita II., 527 cor. 35 fl.
26. Fondul Dr. Ioan Nechita III., 2010 cor. 24 fl.
27. Fondul Dr. Ioan Vancea, 422 cor. 05 fl.
28. Fondul Gavril Vajda, 6507 c. 72 fl.
29. Fondul Ladislau Vaida, 1058 cor. 82 fl.
30. Fondul Demetriu Babaleu, 10237 cor. 57 fl.
31. Fondul Marinceaș, 15365 cor. 77 fl.
32. Fondul Vasiliu Mihalca, 1657 cor. 09 fl.
33. Fondul Mihail Pavel pentru școala din S. Slatina, 10015 cor. 43 fl.
34. Fondul bisericii din Ocna-Sugatag, 2178 cor. 97 fl.
35. Fondul bisericii din Ocna-Slatina, 1293 cor. 54 fl.
36. Fondul bisericii din Dragomirești, 2769 cor. 28 fl.
37. Fondul școlii din Săcel, 10248 cor. 80 fl.

*) Aceste acte sunt a) articolul intitulat »Vesztegetés«, apărut în »Előre« din 28 Sept. a. c. b) Declarațiile din »Ellenzék« dela 28 Sept. ale d-lui Dăianu și a trei martori, care declară că afirmațiile lor sunt gata ale întări prin jurământ înaintea tribunalului. — Red.

38. Fondul Antoniu Wolos, 420 c. 76 fl.
39. Fondul Ioan Iepure, 225 cor. 21 fl.
40. Fondul bisericii din Poieni, 5977 cor. 48 fl.
41. Fondul Grațian Carpati, 4226 cor. 11 fl.
42. Fondul școlii din Borșa benef. inferior, 1385 cor. 60 fl.
43. Fondul școlii din Borșa benef. superior, 1657 cor. 23 fl.
44. Fondul biser. școlar din Bocicoel, 6206 cor. 23 fl.
45. Fondul bisericii din Mocirla, 103 cor. 21 fl.
46. Fondul bisericii din Lăpușul-rom. 15406 cor. 63 fl.
47. Fondul pentru ajutorarea prep. în caz de morb, 2485 cor. 24 fl.
48. Fondul Ioan Hosszu, 205 c. 83 fl.
49. Fondul de premii pentru industria domestică, 250 cor. 31 fl.
50. Fondul Ioan Hurducaș pentru biserică din Iclodul-mare, 200 cor.
51. Fondul Alexiu Bidian, 4233 cor. 30 fl.
52. Fondul pentru edificarea bisericii parohiale din Gherla, 18483 cor. 66 fl.
53. Fondul diecezan comun, 4871 cor. 22 fl.
54. Fondul Bobian, 41272 cor. 17 fl.
55. Fondul pentru susținerea preparandiei diecezane, 8077 cor. 44 fl.
56. Fondul școlii gr. cat. din vicariatul Rodnei, 734006 cor. 42 fl.

ULTIME STIRI.

Viena, 1 Octomvrie. Intrevederea dintre d. Iswolsky, ministrul afacerilor străine al Rusiei, și baronul d'Aehrenthal, a fost din cele mai cordiale și a înfățișat prilejul pentru acești doi oameni de Stat, de a avea un schimb de vederi, care a îmbrățișat întreaga situațiune politică, precum și în deosebit chestiunile cuprinse în înțelegerea celor două cabinete cu privire la politica în Balcani.

Cei doi miniștri au convenit a-fară de aceasta să se facă un demers pe lângă reprezentanții Statelor Balcanice pentru a se pune capăt interpretățiunii greșite ce se dă punctului al 3-lea din programul dela Murszteg și să se ia astfel agitatorilor orice putință și pretext de a pune la cale lupte odioase între naționalitățile creștine, din Macedonia.

Viena, 1 Octomvrie. Marele duce Vladimir a făcut eri o vizită de un sfert de oră, ministrului afacerilor streine, baronul d'Aehrenthal. După aceea marele duce a luat dejunul la arhiducele Francisc Ferdinand. După amiazi marele duce, a vizitat pe principele de Lichtenstein, fost ambasador la Petersburg. Seara împăratul a dat un prânz în onoarea marelui duce, la care au luat parte arhiduceii cu arhiducesele, marele duce cu marea ducesă, prințul Urussow, d. Iswolski, ministrul afacerilor streine al Rusiei, baronul d'Aehrenthal, președintele Beck și înalții domnitori ai Curței.

Viena, 1 Octombrie. După cum se anunță din Constantinopol știrile cu privire la formarea de bande românești în Macedonia se desmint în mod categoric. Se declară că buna credință a inspectorului general din cele două vilaete din Macedonia a fost o mistificație de către persoane interesate. Amănunte asupra atrocităților comise în Karaferia, stabilesc că aceste atrocități nu se datoresc aromânilor ci altor naționalități.

Londra, 1 Octomvrie. Din Sebastopol se comunică, că pe vasele flotei Mării-Negre, s'a produs o gravă răscoală. Intre marinari și ofițeri s'a dat o luptă desperată, 6 ofițeri au fost uciși și foarte mulți răniți. Cei scăpați cu viața s'au unit cu răsculații. Artileria de cetate refuză să tragă în răsculați. Amănunte sosesc foarte greu, deoarece cenzura oprește telegramele.

Constantinopol, 1 Oct. Poarta amenință să suspende din nou ziarul patriarhatului, dacă nu încetează polemica sa. Patriarhatul a răspuns că dacă guvernul stăruie în această hotărâre va publica organul patriarhiei la Atena.

Milano, 1 Octombrie. La sosirea lui în Florența, Toselli a fost vizitat de un agent teatral, care i-a oferit un milion și cheltueli de voiaj și hotel pentru un turneu artistic în America de sud, cu condiție ca să apară pe scenă și contesa.

Teheran, 1 Octombrie. Numeroși deputați ai parlamentului au ținut eri o ședință, în care au cerut detronarea șahului. O deputațiune s'a prezentat apoi la șah cerându-i să recunoască noua ordine sau să abdice. Șahul a consfățuit câtva timp cu deputația. Dacă parlamentul nu s'ar fi temut de conflicte internaționale, șahul ar fi fost detronat de mult.

Bibliografie.

A apărut: *I. C. Panfu*: Știința contabilității sau contabilitatea în partidă dublă, un volum de I—VIII+323 pagini octav mare. Cartea aceasta este scrisă pe baza teoriei nouă matematice și este menită de a face bune servicii ori și cui se va interesa de știința contabilității. Un avantaj mare oferă explicările populare, ce s'au dat, precum și multele exemple lămurite. S'a purces în mod inductiv la compunerea acestei cărți, începând cu exemple de tot ușoare și continuând gradat cu exemple tot mai grele, până se explică complet această știință frumoasă și utilă pentru poporul nostru. Regulele sunt extrase din exemplele indicate în carte. Se recomandă membrilor din direcțiunea băncilor, celor ce au să facă revizii și control la socotele, celor ce administrează averi sau poartă socotele publice sau private, contabililor de specialitate și tuturor cari au daraveri comerciale. — Se poate procura direct dela librăria editoare Ioan I. Ciurcu, Brașov, la tipografia și librăria A. Mureșianu, cu prețul de patru coroane, precum și la celelalte librării din patrie.

Diverse.

Durata de existență a trandafirilor. Observații științifice au permis să se constate durata de existență, a trandafirilor. Astfel soțul »Crimsim Ramler« trăește 336 de ore; »Marie Niel«, 176 ore; »D-na Demazin«, 113 ore; »Bengal«, 104 ore; »Gustave Regis«, 56 ore. Trandafirii cari trăesc mai puțin, aparțin varietății »Amin-tiri din Malmaison« și anume 48 de ore.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Braniscoe

Puteri nouă.

se câștigă cu Emulsiunea lui Scott, când toate celelalte mijloace rămân fără rezultat. Este periculos a experimența cu preparate dubioase, când e vorba de sănătatea omului, și se tratează de

stări de slăbiciune

cari se ivesc la reconvașenței sau în urmă de anemie, oftică și surmenaj. —

Cine este cu minte, f. losește preparatul, care în ne-nunțate casuri de slăbiciune s'a dovedit ca folositor și cu efect. Acest preparat se numește *Emulsiunea lui Scott*. (5)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii lui Scott

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se cază în toate farmaciile.

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

**Dela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Diverse.

Scriitori, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.
Lira Sionului său cântarea sărbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.
Bocete adevărate Cântări la morți, adunate de I. Pop-Releganul. Prețul 80 bani. (+ 10 b. p.)
Cu vârful penii, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.
Arton său carte de cântece diverse pentru toți și pentru toate de I. Darius — 50.
„Elemente din Constituția Patriei său Drepturile și datorințele cetățenești“. de Goldiş — 40.
Bucătăreasa națională, carte de bucate esecelentă și ușor de înțeles scrisă de Hințescu după bucătăria română, franceză, germană și maghiară. Prețul 1 cor. 60 bani plus 30 bani porto.
Umbre și lumini poezii de Em. Păvălanu, cor. 2-50 (porto 20 b.)
Asupra situațiunii, articoli și foișore de Ionuț A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)
Influența franceză în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iași. Cu 50 b. + 5 b. porto.
Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto.)
„Despre cel dintâiu ajutor la vătămări ale ochilor“ de Dr. Ioan Popp, medic colonel și r. Acastă broșură conține pe 36 pagini sfaturile cele mai bune, cum se procedă și ce măsuri grabnice să se ia în casurile de vătămări ale ochilor, o cartică, care n'ar trebui să lipsescă din nici o familie.
Cântul în școala populară de Iuli Pop, învățator în Năsăud. Teoria, praxă i

cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)
Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheti, învățători și părinți, prelucrat de **Basilii Rațiu**, profesor la seminariul din Blășiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)
 A mai apărut tot din pēza medicului colonel Dr. Popp instructiva broșură „**Combaterea Malariei**“ și va apare în curând în broșură și tractatul foarte interesant și folositor „**Despre tutun**“, o schiță istorică-igienică.
 Broșurile de mai sus se pot procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern și cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).
Schițe din Italia de Teodor Bulc. prețul 2 cor. (+ 20 b. porto).
Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățator de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)
Pomul de Crăciun. Ieună familiară într'un act. Localizată din nemțește de Moșul. — Tipografia A. Mureșianu Pag. 45 Prețul 40 bani.
„Novele“ de Vasile Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoase scris, într'un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto.
Poezii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.
Versuri de dor, adunate din poezii români de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Un farmacist, (apotecar) diplomat care cunoaște bine limba română, să primește sub condițiuni favorabile îndată în farmacia (apoteca) D nei **AURELIA CUTEANU** în Zărnești. Informații mai detaliate să pot lua dela D sa.

SPIRIT DE ARS EN-GROS ȘI DETAIL. ARTICOLE DE SPĂLAT ȘI ILUMINAT.

DEPOSITUL PRINCIPAL
al
Apei vindecătoare din Elepatak
se află acum la
Wilhelm Dresnandt,
Strada Vămei Nr. 23.
Unde să primesc și comanda.
Numărul telefonului 318.

Deposit tuturor apelor minerale indigene și din strelnătate.

Fabrică de apă gazoasă și Limonată.
Articole de toaletă și Parfumerie.

TÖRLEY
TALISMAN

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș
— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de
ACID CARBONIC
natural, chemic foarte curat, fluid din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renmrite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cărciumarilor, și alte scopuri industriale.
Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.
Serviciu demn de încredere și conselentios!
Apă minerală și apă vindecătoare
în sticle de 1/4 și 1/2 litre.
Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băgică.
Apă de masă de rangul întâiu!
Informații se dau cu plăcere din partea
Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versandt in Buziașfürdő.
Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ.** — Inter. Telef. 18.

recomandare a frumuseții este Teintul frumos.

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei
MARGIT-CREMA
a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp, face pielea moale ca catifeaua, în 10-20 zile. Dispare cu desăvârșire piștrui, petele de ficat și orice necurătenie a feței.
O particularitate avantajoasă a Crèmei este că nu face pielea lucie ca alte crème, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantagiu principal că nu conține argint viu sau plumb.
Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.
Se capătă în toate farmaciile și droguerii.
Producent: **CLEMENS v. FÖLDES**, farmacist în Arad.
Comande de 6 cor. să trimit franco.

A se feri de imitateții
A se feri de falsificării

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-31 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-06 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 4-59 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-26 min. a. m.*
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.*
*) (au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-02 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-14 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 9-47 séra.
- V. Tren de pers. la 6-14 dim. (numai Dumineca)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-51 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-28 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Tren. de pers. la óra 7-28 min. dim.
- II. Trenul accel. la óra 2-00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

- I. Trenul de persoane la óra 8-25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 2-00 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la óra 6-13 m. séra.*
- IV. Tren mixt, la órele 10-08 m. séra. (*au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 7-34 séra.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.
Important pentru vândătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune
„Lauda lui Dumnezeu“
pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprindând rugăciuni de dimineața și de séra, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.
Acastă carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acum se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „**Lauda lui Dumnezeu**“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se pôte căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxoase și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și inchietőre	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	" " " cu catifea și podbă mai mare	3.10
" " " cu inchietőre	1.80	Vindătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.	
" " " cu cadriu argintat și inchietőre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „**Cartei de rugăciune**“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mie octav, cuprindând asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școiarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră cor. 1.—
 " " " ceva mai luxosă cor. 1.20
 " " " format ceva mai mare cor. 1.40

Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vândătorii.